

NETECHNICKÉ SHRNUTÍ PROJEKTU POKUSŮ upravené podle PR 2020/569

Název projektu pokusu

Profilování genové exprese cytochromů P450 ve tkáních u potkana s metabolickým syndromem: vliv věku a pohlaví.

Doba trvání projektu pokusu - v měsících 36 měsíců

Klíčová slova - maximálně pět¹⁾ Metabolický syndrom, cytochrom P450, střevní mikroflóra

Účel projektu pokusu - zaškrtněte poličko; možno i více možností

základní výzkum

translační a aplikovaný výzkum

kontrola kvality (včetně zkoušení bezpečnosti a účinnosti šarže)

legislativní účely jiné zkoušení účinnosti a tolerance

a běžná výroba zkoušení toxicity a jiné zkoušky bezpečnosti včetně farmakologie

běžná výroba

ochrana přírodního prostředí v zájmu zdraví a dobrých životních podmínek lidí nebo zvířat

zachování druhů

vyšší vzdělávání

odborná příprava za účelem získání, udržení nebo zlepšení odborných znalostí

trestní řízení a jiné soudní řízení

udržování populací ustálených geneticky upravených zvířat, která nebyla použita v jiných pokusech

Cíle projektu pokusu - např. řešení některých vědeckých neznámých nebo vědeckých či klinických potřeb

Cílem projektu je sledovat tkáňovou distribuci enzymů metabolizujících léčiva (cytochromy P450) a složení střevní mikroflóry u modelu metabolického syndromu v závislosti na pohlaví a reprodukčním věku. Pohlaví i hormonální změny v souvislosti s reprodukčním věkem patří mezi faktory, které mohou ovlivnit rozvoj metabolického syndromu a diabetu 2 typu, a které mohou rovněž ovlivnit úspěšnost farmakologické léčby. Pochopení regulací genů a tkáňové distribuce enzymů cytochromu P450 i změny ve složení střevní mikroflóry by mohly přispět k efektivnějšímu výběru vhodných léčiv s ohledem na pohlaví a reprodukční věk.

Pravděpodobné potenciální přínosy projektu pokusu - jak by mohlo být dosaženo vědeckého pokroku nebo jaký přínos by z něj člověk, zvířata či životní prostředí mohli mit; v příslušných případech rozlišujte mezi krátkodobými (v době trvání projektu) a dlouhodobými přínosy (mohou se projevit až po skončení projektu)

Data projektu by mohla přispět k objasnění změn v regulaci a distribuci aktivity enzymů metabolizující léčiva a tím k lepšímu a efektivnějšímu dávkování léčiva s ohledem na pohlaví a reprodukční věk.

Postupy, které budou na zvířatech zpravidla používány (např. injekční aplikace, chirurgické zákroky) - uveďte počet těchto postupů a dobu jejich trvání

U samic HHTg a Wistar potkanů bude provedena chirurgická ovariektomie v celkové anestezii (ketamin/xylazin 70/10 mg/kg t. hm.) a inhalační anestezii isofluranem 1-3% během výkonu. V průběhu pokusu bude opakováno vážení potkanů v týdenních intervalech a odběry malého množství krve z ocasní žily pro stanovení glykémie glukometrem při zahájení a před ukončením pokusu. Dále bude 1x během pokusu proveden orální glukózový toleranční test.

Předpokládané dopady / nepříznivé účinky na zvířata (např. bolest, ztráta hmotnosti, nečinnost / snížená hybnost, stres, neobvyklé chování) a doba trvání těchto účinků

Nežádoucí účinky u zvířat nejsou očekávány. Zacházení s pokusnými zvířaty v navrhovaných pokusech bude v souladu se zákonem č.246/1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání. V průběhu pokusu bude opakováno vážení potkanů v týdenních intervalech a odběry malého množství krve z ocasní žily pro stanovení glykémie glukometrem při zahájení a před ukončením pokusu. Jiné zákroky nebudou opakovány.

Druhy a přibližné počty zvířat, jejichž použití se předpokládá, a předpokládaná závažnost pokusu

Druh zvířat ²⁾ - vyberte ze seznamu	Odhadovaný počet	Odhadovaný počet zvířat podle závažnosti			
		Nenabude vědomí	Mírná	Střední	Závažná
Potkan laboratorní (Rattus norvegicus)	110			110	

Zvolte položku.					
Zvolte položku.					
Zvolte položku.					
Zvolte položku.					
Nakládání se zvířaty, která nebudou na konci pokusu usmrcena					
Odhadovaný počet zvířat k opětovnému použití	0				
Odhadovaný počet zvířat, která budou navrácena do přírodního stanoviště či systému chovu	0				
Odhadovaný počet zvířat k umístění do zájmového chovu	0				
Důvody pro výše uvedené nakládání se zvířaty - uveďte					
Uplatňování 3R					
<i>Nahrazení používání zvířat - uveďte, jaké alternativy bez použití zvířat jsou v této oblasti dostupné a proč nemohou být použity pro účely tohoto projektu</i>					
Vzhledem k tomu, že se jedná o preklinický výzkum a sledování patogeneze poruch, na které se podílí řada mechanizmů v různých tkáních, není možné tuto situaci modelovat na tkáňových kulturách.					
<i>Omezení používání zvířat - vysvětlete, jaký počet zvířat byl pro tento projekt stanoven. Popište kroky, které byly podniknutы ke snížení počtu používaných zvířat, a zásady použité k vytvoření studie; případně popište postupy, které budou používány po celou dobu trvání projektu za účelem minimalizace počtu používaných zvířat a které odpovídají vědeckým cílům (mezi tyto postupy mohou patřit např. pilotní studie, počítacové modelování, sdílení tkání a opakování použití).</i>					
Plánovaný počet zvířat ve skupinách je nezbytné minimum pro získání statisticky hodnotitelných výsledků.					
<i>Šetrné zacházení se zvířaty - uveďte příklady konkrétních opatření (např. zvýšené pozorování, pooperační péče, tlumení bolesti, výcvik zvířat) přijatých v souvislosti s postupy k minimalizaci dopadů na dobré životní podmínky zvířat; popište mechanismy k přijímání vznikajících zmírněujících postupů v době trvání projektu</i>					
V pokusech budou použity operační standardy dle akreditace pracoviště v souladu se zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týráni, ve znění pozdějších předpisů, tak aby byla zajištěna maximální pohoda a dobrý zdravotní stav pokusných zvířat. Samicím bude po chirurgickém zákroku subkutánně aplikována analgezie (meloxicam v dávce 1mg/kg t.hm.) a po dobu rekonvalescence (7-10 dnů) budou pravidelně kontrolovány v prostorách chovu malých laboratorních zvířat IKEM.					
Použité druhy zvířat - vysvětlete výběr druhů a souvisejících životních stadií					
Pokusy budou provedeny u kontrolního kmene Wistar potkanů a u unikátního kmene hereditárně hypertriglyceridemických (HHTg) potkanů, který je modelem metabolického syndromu u lidí. Použití tohoto kmene umožní získat údaje o tkáňových procesech a možnostech jejich ovlivnění, které nelze z technických ani etických důvodů získat u pacientů.					

- ¹⁾ Včetně vědeckých pojmu, které se mohou skládat z více než pěti jednotlivých slov, a s výjimkou druhů zvířat a účelů uvedených jinde v dokumentu
- ²⁾ Druhy zvířat v souladu s kategoriemi statistického vykazování v příloze III prováděcího rozhodnutí Komise 2020/569 s doplňkovou možností „nespecifikovaného savce“ pro zachování anonymity ve výjimečných případech